

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Український державний університет науки і технологій**

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції
1-2 березня 2024 р.**

(Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» №21/08-57 від 12.01.2024 р.)

Дніпро
2024

Організатори конференції:

кафедра економічної інформатики

Українського державного університету науки і технологій;

Університет імені Альфреда Нобеля;

Національний університет «Запорізька політехніка»

Склад редакційної групи:

Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріна, Л.І. Лозовська, К.О. Удачина

Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. 219 с.

Збірник наукових статей за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, присвяченої вивченню, розробці та використанню інструментів і методів дослідження та організації економічних процесів, науково-практичному опрацюванню результативного застосування сучасних комп'ютерних технологій та вирішенню проблем управління соціально-економічними системами.

Матеріали збірника будуть корисними науковцям, аспірантам, що займаються дослідженнями проблем у сфері економіко-математичного моделювання, розробки та використання комп'ютерних систем та інформаційних технологій в бізнесі, а також практичним працівникам.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за дотримання норм авторського права, за зміст і достовірність матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

КОМП'ЮТЕРНІ СИСТЕМИ, ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ХМАРНІ ОБЧИСЛЕННЯ В ОСВІТІ, НАУЦІ, ТЕХНІЦІ ТА ЕКОНОМІЦІ

Бандоріна Л. М., Климкович Т.О., Хрущова О.В. КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДУЛЮ УПРАВЛІННЯ АСОТИМЕНТОМ ТОВАРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВОЇ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	6
Жуковський Д.М. ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У АНАЛІТИЦІ ПОКАЗНИКІВ ВЕБ-РЕСУРСІВ	13
Levkovets N.P. DIGITAL TECHNOLOGIES IN CASH ACCOUNTING AT THE ENTERPRISE	19
Лозовська Л.І., Терещенко Е.В. РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ КОМБІНАЦІЇ РЕСУРСІВ В УМОВАХ РИЗИКУ НЕДОПОСТАВКИ	24
Monia A.G., Vychkova D.M. COMPARATIVE MATHEMATICAL ANALYSIS OF TRANSMISSION AND AXIAL DISC BRAKES	32
Нетикша К., Лебідь О. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ІНФОРМАТИКА» У СТАРШИХ КЛАСАХ	38
Усенко М.П., Бандоріна Л.М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	43

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ ПРИКЛАДНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Будяков Г.В. ТЕОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ІТ-АУТСОРСИНГУ	50
Лубенець Д.Є., Коряшкіна Л.С. ВИКОРИСТАННЯ GIS ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗВ'ЯЗАННІ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ГУМАНІТАРНОЇ ЛОГІСТИКИ	55
Підгорна К.Д., Удачина К.О., Підгорний В.О. ОГЛЯД ІСНУЮЧИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗКРОЮ МАТЕРІАЛУ: АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ	61
Савчук Р.В., Кошевий М.В. КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ БІЗНЕС АНАЛІЗУ	70
Ярмоленко Л.І., Байматов Р.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ЗА ДОПОМОГОЮ ІМІТАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ	75

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

Андрос С.В. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	85
Бандоріна Л.М., Жмуренко В.Г., Завгородній К.О., Завгородня О.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	90
Бушуєв М.Б., Петренко В.О., Фонарьова Т.А. НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА З НАДАННЯ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ	95
Nilorme T. MANAGEMENT OF ENERGY EFFICIENCY PROJECTS AT ENTERPRISES..	100

Гогунська О.А., Захарченко П.В. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ТА МОДЕЛІ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ДЕСТИНАЦІЙ	105
Калініченко З.Д. ОСТАННІ ТЕНДЕНЦІЇ У РЕФОРМАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	110
Калініченко З.Д., Пестрецова Р.Я. ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРИСКОРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ	118
Kanishchev I., Lozovska L. OVERVIEW OF THE CURRENT STATE OF DIGITALIZATION OF EDUCATIONAL ASSETS IN THE CONDITIONS OF THE NEW ECONOMY	127
Лебедева В.К., Джигайло А.О. ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ ТА АНАЛІЗ НОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ В ТЕХНОЛОГІЯХ ПРОДАЖ	133
Лебедева В.К., Шашков Р.О. СУТНІСТЬ, ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ЯК ЧИННИКА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ	142
Леонідов І.Л. ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПРИВЛАСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРОДУКТУ: ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	151
Литвинов Д.В., Топоркова О.А. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	166
Ляховська О.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ У УМОВАХ ВІЙНИ	173
Савчук Л.М., Долгушин І.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	178
Савчук Л.М., Мандрика Т.П., Ковальчук Є.В. ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ І ВИКОРИСТАННЯ ПОВЕДІНКОВИХ СТРАТЕГІЙ ІТ-БІЗНЕСУ	183
Савчук Л.М., Олексієнко Є.В. ОГЛЯД І КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	188
Савчук Л.М., Удачина К.О., Булденко В.А. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ПІДСИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВА	193
Solomennyi O. EXPERT ASSESSMENTS AS A METHOD OF DETERMINING THE EFFICIENCY OF INTELLECTUAL AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES	203
Ус С.А., Тимошенко Л.В. УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ОСНОВІ КОГНІТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ	208
Циплаков А.І., Топоркова О.А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	213

СУТНІСТЬ, ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ЯК ЧИННИКА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Лебедєва В.К.

*кандидат економічних наук, професор кафедри міжнародної економіки і
соціально-гуманітарних дисциплін*

Шапков Р.О.

студент групи ЕК902-23М

Український державний університет науки і технологій

м. Дніпро, Україна

Анотація. Досліджено теоретичні питання економічної дипломатії як чинника розвитку сучасної міжнародної торгівлі.

Ключові слова: *економічна дипломатія, міжнародна торгівля, економічна угода, економічний конфлікт, економічна безпека.*

Постановка проблеми. Світова практика свідчить про існування ряду дискусійних питань, вирішення яких найчастіше стає об'єктом міжнародної економічної дипломатії: не співпадіння національних економічних інтересів держав на міжнародну торгівлю тощо. Удосконалення міжнародних торговельних відносин потребує уточнення сутності, цілей, функцій та інструментів економічної дипломатії у даній сфері.

Викладення основного матеріалу. Дипломатія – модель взаємодії держав у сфері міжнародних відносин; діяльність налагодження міжнародних контактів; техніка здійснення зовнішньополітичних завдань держави; мистецтво ведення переговорів з метою попередження або врегулювання конфліктних ситуацій, пошуку компромісних рішень. Економічна дипломатія – це взаємопов'язана та спільна діяльність органів державної влади і різнорівневих підприємницьких структур, фінансово-економічних установ,

спрямована на відстоювання національних економічних інтересів, забезпечення конкурентних переваг і створення сприятливих умов у ЗЕД для вітчизняної економіки з використанням дипломатичних механізмів та інструментів. Особливий інструмент економічної дипломатії – дипломатична підтримка національного бізнесу в здійсненні ЗЕД [1].

Передумови розвитку економічної дипломатії: зростання кількості учасників та економічних угод, посилення конкуренції, збільшення товарообігу та міжнародних фінансових операцій, розвиток економічних союзів і блоків та посилення економічної інтеграції.

Активізація економічної дипломатії обумовлена потребою відстоювання національних економічних інтересів, формування і розширення сфер економічного впливу, укладення взаємовигідних зовнішніх торговельно-економічних угод, підтримки національного бізнесу на зовнішніх ринках, врегулювання спорів з економічних питань.

Рівні здійснення економічної дипломатії: глобальний рівень (міжнародні організації), міждержавний рівень (дво-, багатостороннє співробітництво), державний рівень (2 виміри: - співпраця держави з інтеграційними формуваннями, - співпраця з адміністративно-територіальними одиницями), адміністративно-територіальний рівень, мікрорівень (підприємства).

Інструменти економічної дипломатії: діалог, переговори, організація і підтримання контактів (візити, обмін делегаціями), поширення і збір інформації, правові інструменти (національне законодавство, міждержавні угоди, конвенції, договори, протоколи) тощо.

Етапи розвитку економічної дипломатії: торгівельна (основні сфери – доступність, безпека шляхів сполучення, торговельних ринків, укладення торговельних угод), інвестиційна (активний розвиток після другої світової війни, основні сфери – реалізація програм фінансової допомоги, активізація капіталовкладень, вирішення питань заборгованості), економічна дипломатія в епоху глобалізації (з ХХ століття, основні сфери – лібералізація міжнародної торгівлі товарами і послугами, руху технологій, капіталу, робочої сили,

посилення співпраці на рівні міжнародних організацій, розвиток механізму врегулювання економічних суперечок) [2].

Сучасний розвиток економічної дипломатії формується під впливом таких тенденцій: світове господарство характеризується посиленням взаємозалежності (торгівельної, виробничої, інвестиційної) держав і саме шляхом дипломатичного погодження відбувається формування економічного простору відкритих економік, що розвиваються в межах глобальної ринкової кон'юнктури; зростає значення ТНК та ТНБ і посилюється залежність окремих країн від їхньої діяльності, це безперечно посилює їхні позиції як суб'єктів світової економіки; великий вплив мають міжнародні економічні і фінансові організації, при цьому спостерігається підвищення ролі невеликої групи промислово розвинутих країн в межах таких організацій, які фактично наділені правом вирішального впливу на оцінку існуючих проблем, на визначення шляхів і методів розв'язання проблем.

Міжнародна економічна дипломатія має на меті забезпечення стабільних і передбачуваних умов світового економічного розвитку, створення умов для справедливих торговельних відносин, досягнення максимально ефективного розв'язання світових проблем економічного розвитку.

Світова практика свідчить про існування ряду дискусійних питань, вирішення яких найчастіше стає об'єктом міжнародної економічної дипломатії: не співпадіння національних економічних інтересів держав, різний рівень зацікавленості окремих держав в розв'язанні економічних конфліктів, прагнення окремих держав зберегти та посилити вплив на економіку іноземної держави/регіону тощо.

Завданнями міжнародної економічної дипломатії є створення сприятливих умов для зростання та стійкого розвитку світової економіки, забезпечення колективної економічної безпеки. Так звана «економічна дипломатія розвитку» охоплює ряд сфер міжнародних соціально-економічних відносин, а саме: дипломатія соціального розвитку, екологічна, енергетична, продовольча, торговельна, фінансові, інвестиційна, інформаційна дипломатія.

Особливими сферами міжнародної економічної дипломатії є боротьба з кримінальною складовою світової економіки (нелегальний трафік людей, виробництво і торгівля наркотиками, нелегальна торгівля зброєю, відмивання коштів), а також вирішення проблем бідності, зайнятості, освіти, охорони здоров'я [3].

Центральною багатосторонньою структурою є ООН – організація, яка задає «правила гри» економічної дипломатії всіх країн. Главою IX Статуту ООН називається «Міжнародне економічне і соціальне співробітництво», визначено, що ООН сприяє: 1) підвищенню рівня життя, повної зайнятості населення і умовам економічного і соціального прогресу та розвитку; 2) вирішенню міжнародних проблем в області економічної, соціальної та ін.; міжнародному співробітництву в галузі культури та освіти; 3) загальній повазі і дотриманню прав людини та основних свобод для всіх. Наступні статті Статуту стосуються створених відповідно до установчих документів інших організацій, як-от Економічна і соціальна рада. Перелічені положення є стандартом, якому повинні відповідати сучасна політика і дипломатія.

Сучасний розвиток багатосторонньої економічної дипломатії формується під впливом таких тенденцій: розширення мандата провідних багатосторонніх організацій і форумів за рамки традиційно обговорюваних питань (ОЕСР в останні роки обговорює нетрадиційні для неї аспекти, як екологічна і продовольча безпека, старіння населення, боротьба з корупцією та інші); збільшення числа учасників світової економіки і розширення сфер регулювання в межах міжнародних організацій зумовлює потреби реформування інститутів багатосторонньої економічної дипломатії (СОТ розроблено документ «Майбутнє СОТ», що містить пропозиції організаційного реформування); багатостороння економічна дипломатія набула відкритого, всесвітньо-публічного характеру (багато розвинених країн світу часто виступають з пропозиціями, зверненими до всього світового співтовариства (особливо щодо глобальних проблем господарського, соціального, екологічного розвитку); збільшується взаємодія різних організацій і форумів (СОТ взаємодіє з МВФ,

Світовим банком, ООН, ЮНТКАД та ін.); збільшується рівень публічності та прозорості багатосторонньої дипломатії (відкритість для ЗМІ, оперативне розміщення інформації на офіційних сайтах міжнародних організацій) [4].

Варто виділити ряд проблем багатосторонньої економічної дипломатії на сучасному етапі: 1) адміністративно-технічні проблеми (неможливість участі всіх зацікавлених країн в переговорному процесі, багато країн не можуть повноцінно брати участь у роботі багатосторонніх угруповань через нестачу фінансових і кадрових ресурсів, або відсутності постійного представництва при міжнародних організаціях; 2) імплементаційні проблеми (труднощі інституційної та правової адаптації до узгоджених на міжнародному рівні вимог через нестачу фінансових ресурсів, складності реформування законодавства); 3) еволюційні проблеми (всі держави знаходяться на різному рівні розвитку, у кожної країни свої підходи до формату і мандату міжнародних переговорів).

В рамках багатосторонньої економічної дипломатії можна виділити сферу плюрілатеральної економічної дипломатії, яка спрямована на вирішення специфічних регіональних проблем (не охоплює питань міжрегіонального розвитку) і здійснюється на рівні інтеграційних об'єднань (пошук компромісів, взаємних поступок при формуванні спільного ринку, економічного союзу, передача повноважень наднаціональним органам), об'єднань квазіінтеграційного типу (взаємодіють з конкретного питання, в процесі реалізації конкретного проекту (АТЕС, ОЧЕС), неформальних самітів та неурядових інститутів (Лондонський, Паризький клуби, Велика 20), галузевих організацій (ОПЕК).

Двостороння економічна дипломатія має ряд специфічних рис: спрямована на формування ефективного середовища для розвитку економічного співробітництва шляхом укладання угод про стратегічне співробітництво; використовується як інструмент вирішення проблем, які не були врегульовані на багатосторонньому рівні; збільшується залученість в переговорний процес вищих посадових осіб; поняття «двостороння

дипломатія» стало умовним, оскільки все частіше однією зі сторін такої дипломатії виступає інтеграційне об'єднання. Таким чином, двостороння та багатостороння економічна дипломатія утворює ефективний механізм управління глобальними економічними процесами в інтересах окремих країн і всього світового співтовариства в цілому.

Національна економічна дипломатія забезпечує підтримку здійснення зовнішньоекономічної політики держави.

Основні інструменти зовнішньоекономічної політики держави: мирні: багатосторонні контакти (прямі переговори (безпосередній контакт між главами держав, дипломатія на вищому рівні), медіація (тимчасове посередництво у вирішенні спорів), дипломатія), односторонні контакти (пропаганда, шпіонаж); силові: економічна війна, погроза, стримування. Національну економічну дипломатію реалізує постійно діючий інститут професійних посередників, дипломатів, діяльність яких спрямована на розвиток постійних контактів між державами; інформування і роз'яснення офіційної позиції держави, підготовка і ведення переговорів для гармонізації інтересів сторін, надання ряду публічних послуг громадянам держави за кордоном [5].

Цілі національної економічної дипломатії: захист економічних інтересів, сприяння розвитку економічного співробітництва, забезпечення виконання міжнародних договорів, інформування державних органів щодо економічної політики іноземних країн, інформування щодо напрямів розширення економічної співпраці з іноземними партнерами.

Національні економічні інтереси - сукупність об'єктивних економічних потреб країни, задоволення яких забезпечує ефективне функціонування та сталий розвиток її економічної системи. Стан, при якому національні економічні інтереси захищені від внутрішніх і зовнішніх загроз детермінує економічну безпеку держави. Визначення національних економічних інтересів має першочергове значення при створенні системи економічної безпеки, яка є складовою цілісної системи національної безпеки країни, оскільки від цього залежить вироблення ефективних засобів їх реалізації і захисту.

У багатьох країнах розроблена стратегія економічної безпеки, яка є основою економічної політики держави. Вона являє собою важливий документ державного регулювання економіки. Стратегія економічної безпеки - важливий документ державного регулювання економіки, яка базується на економічно обґрунтованих глобальних геополітичних цілях країни, що передбачають збереження економічної цілісності і економічної незалежності країни, створення відповідних умов для розвитку економіки і соціально-політичної стабільності суспільства [2].

Національні економічні інтереси потребують спочатку визначення, а потім – ефективної організації механізму реалізації і захисту. Для ефективної організації процесу визначення і реалізації національних економічних інтересів варто використовувати такий алгоритм: аналіз світового досвіду організації визначення і реалізації національних економічних інтересів зарубіжних країн; аналіз існуючого стану економічної системи (якісний, кількісний аналіз) з точки зору дотримання економічної безпеки; визначення на основі проведеного аналізу загроз економічній безпеці; визначення сукупності національних економічних інтересів на певний період та їх прийняття на державному рівні; розробка стратегії забезпечення економічної безпеки (в т.ч. інтересів, цілей і кількісних значень показників розвитку економічної системи країни); розробка пріоритетів державної політики (у складі державної програми забезпечення економічної безпеки) щодо ліквідації чи зниження негативного впливу загроз національним економічним інтересам; організація постійного моніторингу загроз реалізації економічних інтересів держави; організація та моніторинг здійснення заходів щодо ліквідації чи зменшення впливу негативних чинників [4].

Реалізація національних економічних інтересів має бути послідовною та систематичною. Дипломати, як офіційні представники держави у міжнародних відносинах, здійснюють свою діяльність у відповідності з визначеними національним економічним інтересам держави, представляють та захищають їх у ході участі в переговорах та зустрічах, міжнародних конференціях.

Головними критеріями оцінки стану економічної безпеки держави є: економічна незалежність, насамперед, можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у світовому поділі праці; стійкість і стабільність національної економіки, що передбачає міцність та надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів; здатність до саморозвитку і прогресу, тобто спроможність самостійно реалізовувати й захищати національні економічні інтереси, вести ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни.

Оновленою стратегією національної безпеки України передбачено такі ключові положення та цілі, що прямо чи опосередковано мають відношення до реалізації національної економічної дипломатії: 1) набуття нової якості економічного і гуманітарного розвитку, забезпечення інтеграції України до Євросоюзу та її майбутнього як демократичної, правової, соціальної держави; 2) Україна прагне до розвитку відносин привілейованого партнерства з Великою Британією, Польщею, Німеччиною і Францією, а також з Канадою, Австралією, Японією, Литвою, Латвією, Естонією, Швецією, Румунією, Молдовою, Грузією – країнами, яких Україна вважає своїми надійними союзниками; 3) поглиблення безпекового і економічного співробітництва з Китайською Народною Республікою; 4) розвиток економічного співробітництва з країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону та Центральної Азії, яке має стати вагомим напрямом диверсифікації зовнішньоекономічної діяльності українського бізнесу [2].

В цілому, Стратегія національної безпеки України охоплює питання економічної; енергетичної; інформаційної; екологічної сфери. Серед основних загроз національній безпеці України визначено: агресивну політику Росії; неефективність системи забезпечення національної безпеки України; корупцію та неефективну систему державного управління; економічну кризу, виснаження

фінансових ресурсів держави, зниження рівня життя населення; загрози енергетичній, інформаційній, екологічній і техногенній безпеці.

Висновки. Основні заходи в галузі економічної дипломатії, що сприятимуть підвищенню ефективності економічної дипломатії, доцільно здійснити за наступними напрямками: реформування інституціональної структури; передача функцій надання підтримки окремим експортним галузям та підприємствам торговельно-економічним представництвам; створення торговельно-економічних місій для термінового узгодження двосторонніх економічних угод та вирішення спірних питань або узгодження спільних проектів.

Перелік посилань:

1. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право: Навчальний посібник. – Львів: Астролябія, 2006. – С. 473-496

2. Нижник В.М. Економічна дипломатія та економічна безпека України Навчальний посібник / В.М. Нижник. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 299 с.

3. Татаренко Н. Сучасна модель економічної дипломатії та кадрова політика МЗС України / Н. Татаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/ua/zs/anglomovna-versija/view/article/suchasna-modelekonomicjno-ji-diplomatiji-ta-kadrova-pol/>

4. Фліссак К.А. Глобалізація і нові виклики економічній дипломатії / К.А. Фліссак // Економічний часопис XXI. – 2012. – №1-2.

5. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-p#Text>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції
1-2 березня 2024 р.

Відповідальний редактор Л.І. Лозовська
Комп'ютерна верстка Л.В. Мала

Український державний університет науки і технологій

2023